

REPUBLIKINIS
PRIKLAUSOMYBĖS LIGŲ
CENTRAS

Lietuvos žemo slenksčio paslaugų kabinetų veiklos metinė ataskaita

2023 metai

Kontaktiniai asmenys:

Kęstutis Rudaitis, kestutis.rudaitis@rplc.lt

Evelina Pridotkienė, evelina.pridotkiene@rplc.lt

Respublikinio priklausomybės ligų centro

Metodinio vadovavimo ir monitoringo skyrius

El. paštas: rplc@rplc.lt

2024

TURINYS

ĮVADAS.....	3
2023 M. ŽEMO SLENKSČIO PASLAUGŲ KABINETŲ VEIKLA.....	5
1. Duomenys apie ŽSP kabinetus	5
2. Duomenys apie apsilankymus ir žemo slenksčio paslaugų gavėjus	5
3. Duomenys apie priemones, reikalingas žemo slenksčio paslaugoms teikti.....	6
4. Duomenys apie infekcinių ligų ištyrimo, konsultavimo, informavimo, tarpininkavimo paslaugas	6
1 lentelė. ŽSP kabinetų veiklos rodiklių tendencijos 2019-2023 m. Lietuvoje.....	7
1 grafikas. Apsilankymų – PG, kurie bent kartą per metus apsilankė ŽSP kabinete su švirkštimosi priemonių išdavimu – ir išdalytų švirkštų skaičius ŽSP kabinetuose 2023 m.....	9
2 grafikas. Išdalytų švirkštų, apsilankymų ŽSP kabinetuose su švirkštimosi priemonių išdavimu ir švirkštų, tenkančių vienam apsilankymui, skaičius ŽSP kabinetuose 2023 m.	10
2 lentelė. ŽSP kabinetų veiklos pagrindiniai rodikliai 2023 m.....	11
IŠVADOS.....	13
1 PRIEDAS. Žemo slenksčio paslaugų kabinetų sąrašas.....	14

ĮVADAS

2023 m. Lietuvos žemo slenksčio paslaugų kabinetų veiklos metinė ataskaita (toliau – Ataskaita) parengta remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-584 „Dėl Žemo slenksčio paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (pakeitimai 2022-03-25, Nr. V-646 ir 2022-05-12, Nr. V-943, 2023-08-02, Nr. V-892). Pastarasis tvarkos aprašas reglamentuoja žemo slenksčio paslaugų (toliau – ŽSP) tikslą, uždavinius, šių paslaugų sąrašą, teikimą, visuomenės sveikatos saugos reikalavimus bei finansavimo šaltinius siekiant sumažinti su narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimu ne gydymo tikslu bei rizikinga elgsena susijusių infekcijų plitimą, perdozavimo ir mirties atvejų riziką, nusikalstamumą, kitas neigiamas sveikatos, socialines, ekonomines, teisines pasekmes visuomenei ir asmeniui. Remiantis 2015-2016 m. atlikto tyrimo duomenimis, Lietuvoje asmenų, vartojančių švirksčiamuosius narkotikus, skaičius vidutiniškai siekia 8371-10474¹.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2021 m. rugpjūčio 13 d. įsakyme Nr. V-1855 „Dėl priklausomybės ligų gydymo ir žalos mažinimo priemonių prieinamumo ir kokybės gerinimo 2021–2024 metų veiksmų plano“ numatyta 6.1.1 priemonė „Užtikrinti žemo slenksčio paslaugų koordinavimą nacionaliniu lygmeniu“. Nuo 2022 m. Respublikinis priklausomybės ligų centras (toliau – RPLC) koordinuoja ŽSP teikimą bei yra atsakingi už duomenų rinkimą ir apibendrinimą. RPLC parengė 11 Žemo slenksčio paslaugų – mobilių ir stacionarių – kabinetų (toliau – ŽSP kabinetas) suvestinę ataskaitą už 2023 m.

Iki 2023 m. ŽSP kabinetai naudojo skirtingus duomenų apie teikiamas paslaugas rinkimo ir skaičiavimo įrankius, todėl ankstesnių metų ataskaitose stebimi ŽSP kabinetų rodiklių netolygumai ir rodiklių lyginimo su 2023 m. iššūkiai. Be to, teikiamų paslaugų spektras kiekviename ŽSP kabinate skiriasi. ŽSP kabinetų sąrašas pateiktas **1 PRIEDE**.

Nuo 2023 m. informacija apie ŽSP (adatų ir švirksčių keitimą, dezinfekcijos priemonių dalijimą, prezervatyvų dalijimą, konsultavimą ir informavimą, tarpininkavimą, asmens higienos paslaugas, tvarsliaivos dalijimą, žaizdų perrisimą, atrankinių greitųjų ŽIV tyrimų atlikimą ir kt.) paslaugas registruojama RPLC „Žemo slenksčio paslaugų stebėsenos informacinėje sistemoje“ per internetinę nuorodą www.zsp.rplc.lt (toliau – ŽSP IS). 2023 m. duomenys pagal ŽSP IS analizuoti 10-yje ŽSP kabinetų. Naujosios Vilnios poliklinikos ŽSP (mobili sveikatos klinika) kabineto duomenys analizuoti pagal RPLC el.paštu pateiktą metinę ataskaitą. VšĮ Šiaulių centro poliklinikos PSC ŽSP kabinetas paslaugas teikė iki 2023 m. balandžio mėn., todėl metinėje ataskaitoje naudojami tik 2023

¹ Epidemiological Research to Estimate the Number of High-Risk Drug Users in Lithuania, HA-REACT project. Research report, 2018.

m. sausio-kovo mėn. duomenys.

Bendra ŽSP kabinetų veiklos dinamika 2019–2023 m. laikotarpiu pateikta **1 lentelėje** bei **1 ir 2 grafikuose**, o atskirų ŽSP kabinetų 2023 m. suteiktų paslaugų daliniai rodikliai pateikti **2 lentelėje**. 2019-2021 m. duomenys remiasi Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro apibendrintais duomenimis.

Remiantis Žemo slenksčio paslaugų teikimo tvarkos aprašu Ataskaitoje vartojamos sąvokos:

- **Adatų ir švirkštų keitimo paslaugos** – naudotų adatų ir švirkštų keitimas į sterilias adatas bei švirkštus švirkščiamąsias narkotines ir psichotropines medžiagas ne gydymo tikslu vartojantiems asmenims, siekiant mažinti riziką užsikrėsti per kraują ir (ar) kitus kūno skysčius plintančiomis infekcijomis (toliau – infekcijos).
- **Narkotinės ir psichotropinės medžiagos** – į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintus kontroliuojamų medžiagų sąrašus įrašytos gamtinės ar sintetinės medžiagos, kurios dėl kenksmingo poveikio ar piktnaudžiavimo jomis sukelia sunkų žmogaus sveikatos sutrikimą, pasireiškiantį asmens psichine ir fizine priklausomybe nuo jų, ar pavojų žmogaus sveikatai.
- **Naujas žemo slenksčio paslaugų gavėjas** – žemo slenksčio paslaugų gavėjas, kuris į šių paslaugų kabinetą kreipėsi pirmą kartą.
- **Nuolatinis žemo slenksčio paslaugų gavėjas** – žemo slenksčio paslaugų gavėjas, kuris šių paslaugų kabinete per ataskaitinius metus apsilankė bent po vieną kartą per kiekvieną metų ketvirtį.
- **Greitieji atrankiniai testai** – greitieji atrankiniai tyrimai dėl ŽIV, HCV, HBV ir kitų infekcijų.
- **Savikontrolės ŽIV testas** – greitasis atrankinis ŽIV antikūnų tyrimas, kurį asmuo atlieka savarankiškai.
- **Tarpininkavimas** – žemo slenksčio kabineto darbuotojo atliekamas kliento būklės, poreikių ir motyvacijos vertinimas, siekiant nustatyti jo stipriąsias puses bei sunkumus, neleidžiančius jam pradėti gydymo, taip pat turimų išteklių ir paslaugų analizavimas, pagalbos ir (arba) paramos planų rengimas, socialinių ir medicinos paslaugų koordinavimas bei kliento interesų sveikatos priežiūros įstaigose atstovavimas, plano įgyvendinimo stebėseną ir pasiektų tikslų vertinimas..
- **Žemo slenksčio paslaugos** – žemo slenksčio paslaugų teikimo tvarkos aprašo 7 ir 8 punktuose nurodytos nemokamos konfidencialios anoniminės sveikatos priežiūros ir kitos paslaugos, šio aprašo nustatyta tvarka teikiamos asmenims, vartojantiems narkotines ir psichotropines medžiagas ne gydymo tikslu ir (ar) dėl rizikingos elgsenos turintiems didžiausią riziką užsikrėsti infekcijomis, taip pat tokių asmenų šeimos nariams.
- **Žemo slenksčio paslaugų gavėjai** – asmenys, vartojantys narkotines ir psichotropines medžiagas ne gydymo tikslu, dėl rizikingos elgsenos turintys riziką užsikrėsti infekcijomis, perdozuoti ir

mirti, nusikalsti bei sukelti kitas neigiamas sveikatos, socialines, ekonomines, teisinės pasekmes sau ir visuomenei, taip pat tokių asmenų šeimos nariai.

- **Žemo slenksčio paslaugų kabinetas** – savarankiškas juridinis asmuo arba įstaigos ar organizacijos struktūrinis padalinys, teikiantis žemo slenksčio paslaugas.
- **Žemo slenksčio mobilios paslaugos** – žemo slenksčio paslaugos, teikiamos ne šių paslaugų kabinete.
- **Žemo slenksčio stacionarios paslaugos** – žemo slenksčio paslaugos, teikiamos šių paslaugų kabinete.

2023 M. ŽEMO SLENKSČIO PASLAUGŲ KABINETŲ VEIKLA

1. Duomenys apie ŽSP kabinetus

2023 m. ŽSP buvo teikiamos kabinetuose, esančiuose 9 Lietuvos savivaldybėse: Vilniaus, Ukmergės, Kauno, Kėdainių, Klaipėdos, Šiaulių (iki 2023 m. balandžio mėn.), Alytaus, Mažeikių ir Visagino. ŽSP kabinetų veiklos metiniai duomenys analizuoti pagal 11 savarankiškų juridinių asmenų ir įstaigų arba organizacijų struktūrinių padalinių – ŽSP kabinetų: 9 stacionarūs ir 2 mobilūs. 2023 m. ŽSP kabinetų veikla buvo vykdoma RPLC administruojamomis valstybės biudžeto, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, savivaldybių ir kitų finansavimo šaltinių lėšomis.

2. Duomenys apie apsilankymus ir žemo slenksčio paslaugų gavėjus

Iš viso 2023 m. ŽSP kabinetuose užregistruoti 61 074 apsilankymai ir lyginant su 2022 m. (63 554) bendras apsilankymų skaičius sumažėjo 4,0 proc. 2023 m. apsilankymų skaičius su švirkštimosi priemonių išdavimu sudarė 84,5 proc. (53 703²). Apsilankymų skaičius su švirkštimosi priemonių išdavimu skaičiuotas pirmą kartą.

Bent 1 kartą per metus iš viso apsilankė 8 659 paslaugų gavėjai (toliau – PG), tai 33,3 proc. daugiau nei 2022 m. (5 777). PG, kurie bent kartą per metus apsilankė ŽSP kabinetuose ir gavo švirkštimosi priemonių, skaičius sudarė – 6 588⁵ (76,1 proc. visų minėtų PG).

PG, kurie lankėsi nuolat (t.y., per ataskaitinius metus apsilankė ŽSP kabinete bent po 1 kartą per kiekvieną metų ketvirtį), skaičius 2023 m. siekė 1 567 ir tai yra 61,6 proc. mažiau nei 2022 m. (2 524). Nuo 2023 m. ŽSP IS leidžia tiksliau apskaičiuoti nuolatinių PG skaičių, skirtingai nei ankstesniais metais tiektose ataskaitose, todėl stebimas skirtumas su ankstesniais metais galimai lėmė nuolatinių PG sumažėjimą. Nuolatinių PG skaičius 2023 m. su švirkštimosi priemonių išdavimu sudarė 96,7 proc. (1 516³). Pagal lytį dauguma (74,2 proc. 1 162) nuolatinių PG sudarė vyrai ir 25,8 proc. (405) – moterys.

2023 m. į ŽSP kabinetą pirmą kartą paslaugų atvyko 1 856 nauji PG (1 269 – vyrai ir 587 – moterys), kurių skaičius, lyginant su 2022 m. (865), padidėjo daugiau nei 2 kartus. Iš visų, pirmą kartą apsilankiusių PG, 32,0 proc. (594⁴) buvo išduotos švirkštimosi priemonės.

3. Duomenys apie priemones, reikalingas žemo slenksčio paslaugoms teikti

2023 m. ŽSP kabinetuose vykdytos švirkštų ir adatų keitimo bei dalijimo paslaugos ir išdalinti 478128 švirkštai. Lyginant su 2022 m., pernai fiksuotas 20,5 proc. didesnis išdalintų švirkštų (su adatomis) skaičius. 2023 m. surinkta 329 522 vnt. švirkštų (2022 m. – 258 006 vnt.).

2023 m. prezervatyvų išdalinta 747 vnt. daugiau nei 2022 m. (56 176 vnt. ir 55 429 vnt. atitinkamai).

4. Duomenys apie infekcinių ligų ištyrimo, konsultavimo, informavimo, tarpininkavimo paslaugas

2023 m. ŽSP kabinetuose bendrai suteiktos 36 077 konsultavimo ir informavimo paslaugos, 2022 m. – 37 527. Analizuojant 2023 m. daugiausia sudarė konsultavimo ir informavimo paslaugos, susijusios su infekcijų plitimu (14 968) bei narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo žala ir neigiamų pasekmių mažinimu (13 442). Tarpininkavimo paslaugų 2023 m. padidėjo 9,4 proc. lyginant su 2022 m.

Atliktų atrankinių greitųjų ŽIV testų skaičius 2023 m. sumažėjo 35,0 proc. lyginant su 2022 m. (3 760 ir 5 075 atitinkamai, o paslaugas teikė 9 ŽSP kabinetai). Atliktų kitų (HBsAg, anti-HBc, anti-HBs, anti-HCV, sifilio, tuberkuliozės) atrankinių greitųjų testų 2023 m. skaičius padidėjo 16,9 proc. (6 958 ir 5 783 atitinkamai). Septyni ŽSP kabinetai pateikė duomenis apie išdalintus savikontrolės ŽIV testus – 760 vnt., o tai beveik 2 kartus daugiau, nei 2022 m., kai dalijo 3 kabinetai. Kitų atliktų atrankinių greitųjų testų skaičių pokyčiai pateikti 1 lentelėje.

2023 m. asmens higienos paslaugų skaičius padidėjo 34,0 proc., palyginus su 2022 m. (382 ir 252 atitinkamai), paramos maistu paslaugų padidėjo 2,5 karto, sveikatos mokymo ir ugdymo paslaugų skaičius sumažėjo 38,6 proc. (5 361 – 2022 m. ir 3 869 – 2023 m.). Pagalbos šeimoms paslaugų skaičius padidėjo 20,7 proc., tarp jų suteikta 277 psichologinės pagalbos artimiesiems paslaugų.

Išduotų naloksono rinkinių skaičius sumažėjo 2,4 karto, naloksoną dalijo 4 kabinetai.

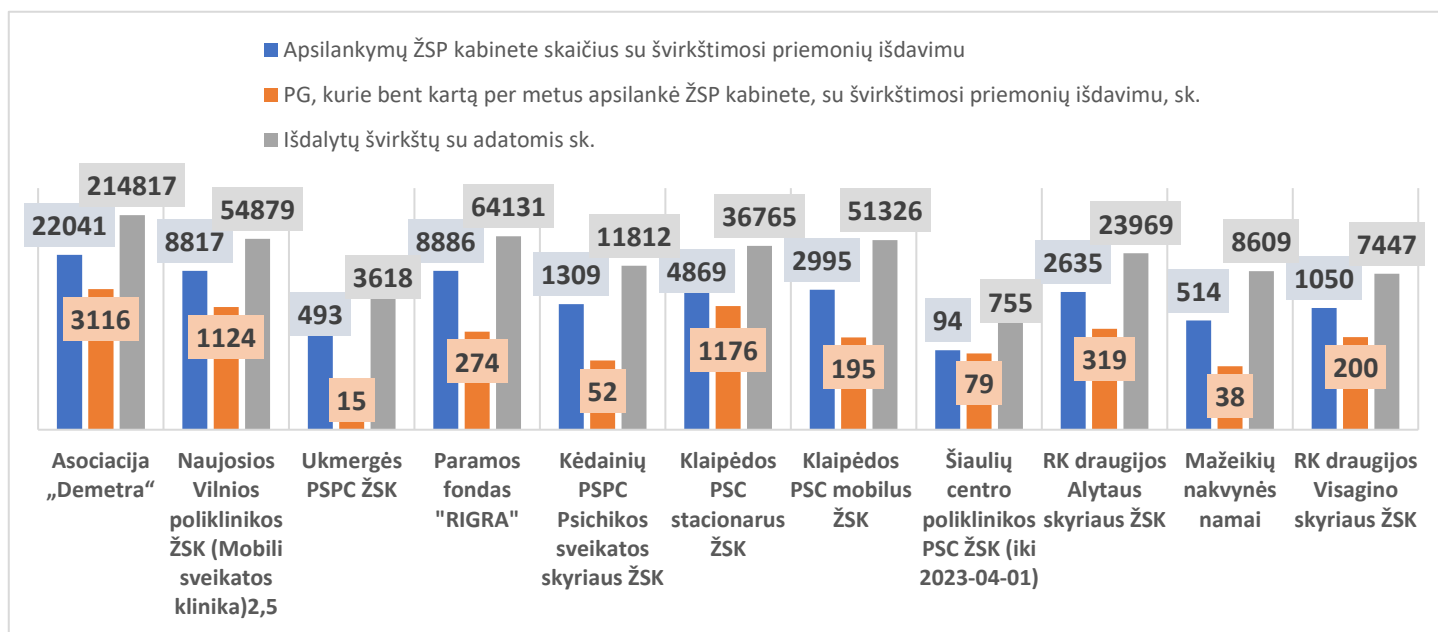
1 lentelė. ŽSP kabinetų veiklos rodiklių tendencijos 2019-2023 m. Lietuvoje

Eil. Nr.	Paslaugų pavadinimas/ Paslaugų gavėjai (PG)	Metai				
		2019	2020	2021	2022 (N) ¹	2023 (N) ¹
1.1.	Visų apsilankymų ŽSP kabinete skaičius	49 386	49 766	54 621	63 554 (11)	61 074 (11)
1.2.	Visų apsilankymų ŽSP kabinete skaičius su švirkštimosi priemonių išdavimu	<i>Nėra duomenų</i>				53 703 (10) ²
2.	Nuolatinių paslaugų gavėjų skaičius	2 021	2 048	2 414	2 524 (11)	1 567 (11)
2.1.	<i>Nuolatinių paslaugų gavėjų vyrų skaičius</i>	<i>1 553</i>	<i>1 570</i>	<i>1 839</i>	<i>1 798 (10)</i>	<i>1 162 (11)</i>
2.2.	<i>Nuolatinių paslaugų gavėjų moterų skaičius</i>	<i>468</i>	<i>478</i>	<i>575</i>	<i>564 (10)</i>	<i>405 (11)</i>
2.3.	Nuolatinių (<i>per metus bent 1 kartą per ketvirtį apsilankė ŽSP kabinete</i>) PG sk. su švirkštimosi priemonių išdavimu	<i>Nėra duomenų</i>				<i>1 516 (11)³</i>
3.	Naujų paslaugų gavėjų skaičius	746	462	548	865 (11)	1 856 (11)
3.1.	<i>Naujų paslaugų gavėjų vyrų skaičius</i>	<i>534</i>	<i>351</i>	<i>406</i>	<i>622 (10)</i>	<i>1 269 (11)</i>
3.2.	<i>Naujų paslaugų gavėjų moterų skaičius</i>	<i>212</i>	<i>111</i>	<i>142</i>	<i>239 (10)</i>	<i>587 (11)</i>
3.3.	Naujų PG skaičius su švirkštimosi priemonių išdavimu	<i>Nėra duomenų</i>				<i>555 (11)⁴</i>
4.	PG, bent vieną 1 kartą per atitinkamą mėnesį apsilankiusių kabinete, skaičius:					
4.1.	<i>Sausis</i>	<i>Nėra duomenų</i>			<i>1 724 (9)</i>	<i>1 522 (11)</i>
4.2.	<i>Vasaris</i>				<i>1 628 (9)</i>	<i>1 323 (11)</i>
4.3.	<i>Kovas</i>				<i>1 770 (9)</i>	<i>1 712 (11)</i>
4.4.	<i>Balandis</i>				<i>1 679 (9)</i>	<i>1 764 (11)</i>
4.5.	<i>Gegužė</i>				<i>1 924 (9)</i>	<i>1 898 (11)</i>
4.6.	<i>Birželis</i>				<i>1 917 (9)</i>	<i>1 586 (11)</i>
4.7.	<i>Liepa</i>				<i>1 965 (9)</i>	<i>1 777 (11)</i>
4.8.	<i>Rugpjūtis</i>				<i>2 057 (9)</i>	<i>1 848 (11)</i>
4.9.	<i>Rugsėjis</i>				<i>1 971 (9)</i>	<i>1 981 (11)</i>
4.10.	<i>Spalis</i>				<i>2 036 (9)</i>	<i>2 327 (11)</i>
4.11.	<i>Lapkritis</i>				<i>2 186 (9)</i>	<i>2 531 (11)</i>
4.12.	<i>Gruodis</i>				<i>1 753 (9)</i>	<i>2 008 (11)</i>
5.	PG, kurie bent 1 kartą per metus apsilankė ŽSP kabinete, skaičius	4 645	4 567	5 092	5 777 (11)	8 659 (11)
6.	PG, kurie bent kartą per metus apsilankė ŽSP kabinete ir kuriems buvo išduotos švirkštimosi priemonės, skaičius	<i>Nėra duomenų</i>				6 588 (11) ⁵
7.	Išdalytų švirkštų ir adatų skaičius	241 361	245 592	264 647	380 346 (11)	478 128 (11)
8.	Surinktų švirkštų skaičius	173 161	150 812	153 852	258 006 (11)	329 522 (11)
9.	Išdalytų prezervatyvų skaičius	47 181	31 569	35 490	55 429 (11)	56 176 (11)
10.	Atliktų atrankinių greitųjų ŽIV testų skaičius:	5 545	2 852	3 837	5 075 (9)	3 760 (9)

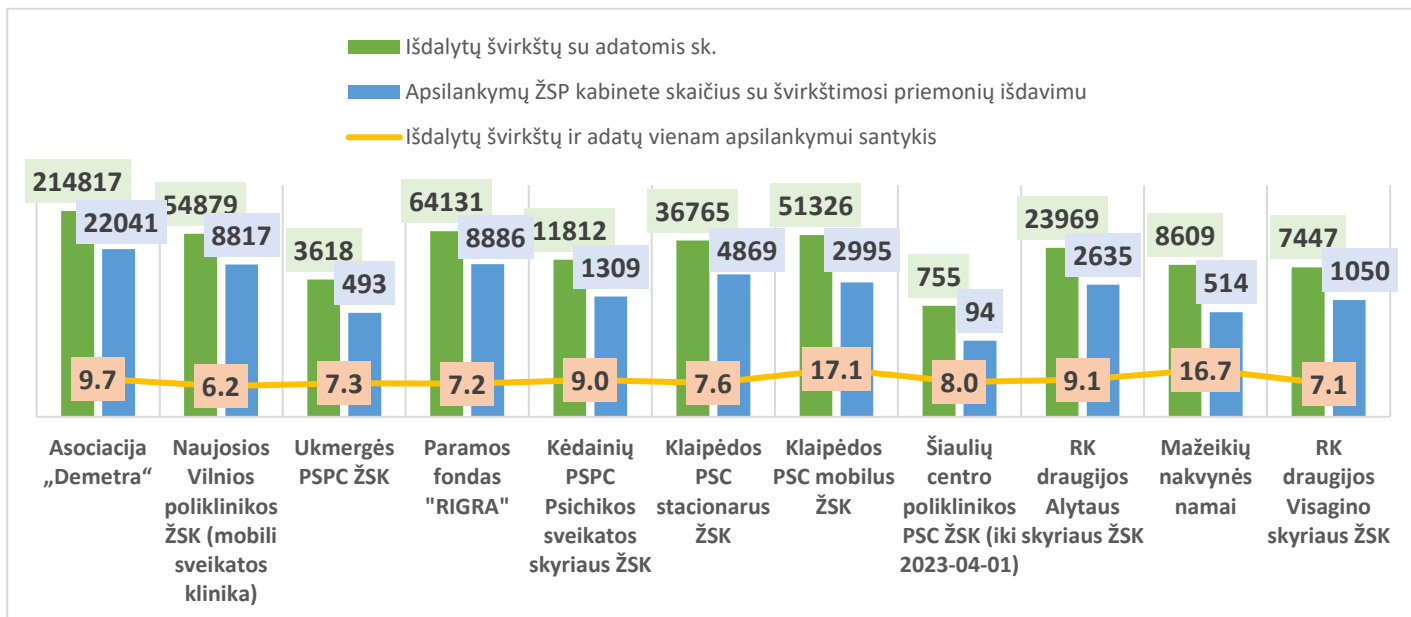
10.1.	Nustatyta anti-ŽIV ½ (+)	115	64	Nėra duomenų	126 (9)	132 (9)
11.	Atliktų kitų atrankinių greitųjų testų skaičius (viso):	1 066	632	1 738	5 783 (9)	6 958 (8)
11.1.	Tirta dėl HBsAg	Nėra duomenų		484	1 318 (4)	1 804 (6)
11.2.	Nustatyta HBsAg (+)	Nėra duomenų			27 (4)	37 (6)
11.3.	Tirta dėl anti-HBc	Nėra duomenų			41 (1)	133 (2)
11.4.	Nustatyta anti-HBc (+)	Nėra duomenų			5 (1)	3 92)
11.5.	Tirta dėl anti-HBs	Nėra duomenų			58 (1)	3 (1)
11.6.	Nustatyta anti-HBs (+)	Nėra duomenų			20 (1)	0
11.7.	Tirta dėl anti-HCV	Nėra duomenų		1 115	2 931 (6)	3297 (8)
11.8.	Nustatyta anti-HCV (+)	Nėra duomenų			615 (6)	1082 (8)
11.9.	Tirta dėl sifilio	Nėra duomenų		139	1 389 (5)	827 (7)
11.10.	Nustatyta sifilio (+)	Nėra duomenų			39 (5)	14 (7)
11.11.	Tirta dėl tuberkuliozės	Nėra duomenų			46 (1)	894 (2)
11.12.	Nustatyta tuberkuliozės (+)	Nėra duomenų			1 (1)	0
12.	Išdalytų savikontrolės ŽIV testų skaičius	Nėra duomenų			417 (3)	760 (7)
13.	Išdalytų savikontrolės HBV testų skaičius	Nėra duomenų				2 (2)
14.	Išdalytų savikontrolės HCV testų skaičius	Nėra duomenų				9 (2)
15.	Išdalytų savikontrolės sifilio testų skaičius	Nėra duomenų				9 (1)
16.	Kitų išdalytų savikontrolės testų skaičius (nurodyti, kokių)	Nėra duomenų				0
17.	Atliktų žaizdų perrišimo procedūrų skaičius	1 618	334	512	994 (4)	962 (5)
18.	Konsultavimo paslaugų skaičius:	24 901***	31 308***	31 632***	19 717 (11)	19 478 (11) ⁵
18.1.	infekcijų plitimo	Neuvo analizuojama				6 129
18.2.	narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo žalos ir susijusių neigiamų pasekmių mažinimo	Neuvo analizuojama				9 331
18.3.	rizikingos elgsenos mažinimo	Neuvo analizuojama				8 313
18.4.	užkrečiamų ligų prevencijos bei saugesnės lytinės elgsenos	Neuvo analizuojama				4 020
19.	Informavimo paslaugų skaičius:	Sujungta prie konsultavimo paslaugų			17 810 (10)	16 599 (11) ⁵
19.1.	infekcijų plitimo	Neuvo analizuojama				8 839
19.2.	narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo žalos ir susijusių neigiamų pasekmių mažinimo	Neuvo analizuojama				4 111
19.3.	rizikingos elgsenos mažinimo	Neuvo analizuojama				6 592
19.4.	užkrečiamų ligų prevencijos bei saugesnės lytinės elgsenos	Neuvo analizuojama				3 138
20.	Tarpininkavimo paslaugų skaičius:	4 849	5 920	5 626	5 363 (10)	5 918 (11) ⁵
20.1.	registravimas į sveikatos priežiūros įstaigas dėl infekcinių ligų	Neuvo analizuojama			1669 (3)	1 812
20.2.	registravimas į sveikatos priežiūros įstaigas dėl priklausomybės ligų				Neuvo analizuojama	430
20.3.	pagalba gaunant socialines paslaugas				876 (3)	2 648
20.4.	pagalba gaunant teisines paslaugas				67 (2)	180

20.5.	pagalba gaunant kitas paslaugas				342 (2)	528	
20.6.	pagalba palydint į kitą socialinę ar sveikatos priežiūros įstaigą	Neuvo analizuojama					874
21.	Suteiktų asmens higienos paslaugų (prausimosi, skalbimo ir kt.) skaičius	103	83	286	252 (3)	382 (3)	
22.	Sveikatos mokymo ir ugdymo paslaugų skaičius	3 953	4 458	5 452	5 361 (5)	3 869 (9)	
23.	Paramos maistu paslaugų skaičius	1 804	2 832	3 027	3 318 (4)	8 417 (6)	
24.	Pagalbos šeimoms paslaugų skaičius:	788	376	1 341	413 (5)	521 (9)	
24.1.	psichologinės pagalbos artimiesiems skaičius	Neuvo analizuojama			102 (1)	277	
24.2.	kitų suteiktų paslaugų artimiesiems skaičius	Neuvo analizuojama			0 (0)	217	
25.	Išduotų naloksono rinkinių skaičius:	Neuvo analizuojama			2 142 (4)	890 (5)	
25.1.	naloksono ampulių (dozių) skaičius	Neuvo analizuojama				1 780 (5)	
25.2.	kitos formos naloksono pakuočių skaičius	Neuvo analizuojama				0	
26.	Kitų paslaugų (pvz. transporto paslaugos, skaitytos paskaitos ir kt.) skaičius	Nėra duomenų			30	910 (7)	

1 grafikas. Apsilankymų – PG, kurie bent kartą per metus apsilankė ŽSP kabinete su švirkštimosi priemonių išdavimu – ir išdalytų švirkštų skaičius ŽSP kabinetuose 2023 m.

2 grafikas. Išdalytų švirkštų, apsilankymų ŽSP kabinetuose su švirkštimosi priemonių išdavimu ir švirkštų, tenkančių vienam apsilankymui, skaičius ŽSP kabinetuose 2023 m.

PAAIŠKINIMAI:

¹ N - paslaugą vykdžiusių ir pateikusių duomenis ŽSP kabinetų skaičius;

* informaciją pagal lytį pateikė 11 iš 13 ŽSK;

** įskaitant savikontrolės testus (n=59 dėl ŽIV ir n=47 dėl hepatito C);

*** konsultavimo ir informavimo skaičius (viso);

² Naujosios Vilnios poliklinikos ŽSK (mobili sveikatos klinika) skaičiuoti visi apsilankymai;

³ Naujosios Vilnios poliklinikos ŽSK (mobili sveikatos klinika) skaičiuoti visi nuolatiniai PG;

⁴ Naujosios Vilnios poliklinikos ŽSK (mobili sveikatos klinika) skaičiuoti visi nauji PG;

⁵ Naujosios Vilnios poliklinikos ŽSK (mobili sveikatos klinika) skaičiuoti visi PG, kurie bent kartą per metus apsilankė ŽSP kabinete, skaičius;

⁶ Naujosios Vilnios poliklinikos ŽSK (mobili sveikatos klinika) patiekti bendri paslaugų skaičiai be potipių.

2 lentelė. ŽSP kabinetų veiklos pagrindiniai rodikliai 2023 m.

	Asociacija „Demetra“	Naujosios Vilnios poliklinikos ŽSK (mobili sveikatos klinika)	Ukmergės PSPC ŽSK	Paramos fondas "RIGRA"	Kėdainių PSPC Psichikos sveikatos skyriaus ŽSK	Klaipėdos PSC stacionarus ŽSK	Klaipėdos PSC mobilus ŽSK	Šiaulių centro poliklinikos PSC ŽSK (iki 2023 m. 04 mėn.)	RK draugijos Alytaus skyriaus ŽSK	Mažeikių nakvynės namai	RK draugijos Visagino skyriaus ŽSK	VISO
Paslaugų pavadinimas/ Paslaugų gavėjai (PG)												
Visų apsilankymų ŽSP kabinete sk.	22 264	8 817	506	10 427	2 344	5 087	3 087	192	6 295	518	1 537	61 074
Apsilankymų ŽSP kabinete skaičius su švirkštimosi priemonių išdavimu	22 041	8 817 ²	493	8 886	1 309	4 869	2 995	94	2 635	514	1 050	53 703
Nuolatinių PG skaičius	283	911	10	102	25	78	45	-	68	24	21	1567
Nuolatinių (per metus bent 1 kartą per ketvirtį apsilankė ŽSP kabinete) PG sk. su švirkštimosi priemonių išdavimu	281	911 ³	10	83	23	77	45	-	49	24	13	1 516
Naujų PG sk.	295	39	10	42	419	37	18	0	874	11	111	1 856
Naujų PG sk. su švirkštimosi priemonių išdavimu	286	39 ⁴	9	35	12	35	18	0	78	11	71	594
PG, bent kartą per metus apsilankė ŽSP kabinete, sk.	3 168	1 124	16	508	456	1 204	205	151	1 447	38	342	8 659
PG, bent kartą per metus apsilankė ŽSP kabinete (su švirkštimosi priemonių išdavimu) sk.	3 116	1 124 ⁵	15	274	52	1 176	195	79	319	38	200	6 588
Išdalytų švirkštų su adatomis sk.	21 4817	54 879	3 618	64 131	11 812	36 765	51 326	755	23 969	8 609	7 447	478 128

Išdalytų švirškų vienam apsilankymui su švirškų išdavimu sk.	9,7	6,2 ²	7,3	7,2	9,0	7,5	17,1	8,0	9,0	16,7	7,1	8,9
Atliktų atrankinių greitųjų ŽIV testų sk. (išdalytų savikontrolės ŽIV testų sk.)	590 (408)	169 (-) ¹	- (-) ¹	293 (1)	300 (50)	962 (53)	- ¹ (207)	- (-) ¹	1 233 (4)	28 (37)	185 (-) ¹	3 760 (760)
Išduotų naloksono rink. sk. (dozių skaičius)	446 (892)	- (-) ¹	- (-) ¹	50 (100)	- (-) ¹	234 (468)	37 (74)	- (-) ¹	123 (246)	- (-) ¹	- (-) ¹	890 (1 780)

PAAIŠKINIMAI:

¹ - (-) – paslaugos nevykdė

² Naujosios Vilnios poliklinikos ŽSK (mobili sveikatos klinika) skaičiuoti visi apsilankymai;

³ Naujosios Vilnios poliklinikos ŽSK (mobili sveikatos klinika) skaičiuoti visi nuolatiniai PG;

⁴ Naujosios Vilnios poliklinikos ŽSK (mobili sveikatos klinika) skaičiuoti visi nauji PG;

⁵ Naujosios Vilnios poliklinikos ŽSK (mobili sveikatos klinika) skaičiuoti visi PG, kurie bent kartą per metus apsilankė ŽSP kabinete, skaičius.

IŠVADOS

1. 2023 m. ŽSP buvo teikiamos 9 Lietuvos savivaldybėse: Vilniaus, Ukmergės, Kauno, Kėdainių, Klaipėdos, Šiaulių, Alytaus, Mažeikių ir Visagino. ŽSP kabinetų veiklos metinę ataskaitą pateikė 11 savarankiškų juridinių asmenų ir įstaigų arba organizacijų struktūrinių padalinių – ŽSP kabinetų: 9 stacionarūs ir 2 mobilūs.
2. 2023 m. apsilankymų skaičius sumažėjo 4,0 proc.; ŽSP kabinetuose bent 1 kartą per metus iš viso apsilankė 8 659 PG, o tai 33,3 proc. daugiau nei 2022 m.; PG, kurie bent kartą per metus apsilankė ŽSP, su švirkštimosi priemonių išdavimu, skaičius sudarė 76,1 proc.; nuolatinių PG skaičius 2023 m., mažesnis 61,6 proc. lyginant su 2022 m., o šie PG su švirkštimosi priemonių išdavimu sudarė 96,7 proc. 2023 m. į ŽSP kabinetą pirmą kartą paslaugų atvyko 1 856 nauji PG, kurių skaičius praėjusiais metais, lyginant su 2022 m. padidėjo daugiau nei 2 kartus. Nauji PG, kuriems buvo išduotos švirkštimosi priemonės, sudarė 32,0 proc.
3. 2023 m. ŽSP kabinetuose švirkštų išdalinta 20,5 proc. daugiau, lyginant su 2022 m.
4. 2023 m. ŽSP kabinetuose bendrai suteiktos 36 077 konsultavimo ir informavimo paslaugos, kurių, tarpininkavimo paslaugų 2023 m. padidėjo 9,4 proc. Atrankinių greitųjų ŽIV testų skaičius 2023 m sumažėjo 35,0 proc. lyginant su 2022 m. Atliktų kitų atrankinių greitųjų testų skaičius padidėjo 16,9 proc. Beveik 2 kartus daugiau, nei 2022 m., išdalinta savikontrolės ŽIV testų.
5. 2023 m. ŽSP kabinetuose asmens higienos paslaugų skaičius padidėjo 34,0 proc., palyginus su 2022 m., paramos maistu paslaugų padidėjo 2,5 karto, sveikatos mokymo ir ugdymo paslaugų skaičius sumažėjo 38,6 proc.
6. Išduotų naloksono rinkinių skaičius sumažėjo 2,4 karto.

1 PRIEDAS. Žemo slenksčio paslaugų kabinetų sąrašas

Nr.	Apskritis	Žemo slenksčio paslaugų kabineto pavadinimas
1.	Vilniaus	ŽIV ir AIDS paveiktų moterų bei jų artimųjų asociacijos „Demetra“ Žemo slenksčio paslaugų kabinetas
2.		VšĮ Naujosios Vilnios poliklinikos Žemo slenksčio paslaugų kabinetas (mobili sveikatos klinika)
3.		VšĮ Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro Žemo slenksčio paslaugų kabinetas
4.	Kauno	Paramos fondo „RIGRA“ Žemo slenksčio paslaugų kabinetas
5.		VšĮ Kėdainių pirminės sveikatos priežiūros centro Psichikos sveikatos skyriaus Žemo slenksčio paslaugų kabinetas
6.	Klaipėdos	VšĮ Klaipėdos psichikos sveikatos centro Žemo slenksčio paslaugų stacionarus kabinetas
7.		VšĮ Klaipėdos psichikos sveikatos centro Žemo slenksčio paslaugų mobilus kabinetas
8.	Alytaus	Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos Alytaus skyriaus Žemo slenksčio paslaugų kabinetas „Pasitikėjimas“
9.	Šiaulių	VšĮ Šiaulių centro poliklinikos Psichikos sveikatos centro Žemo slenksčio paslaugų kabinetas
10.	Utenos	Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos Visagino skyriaus Žemo slenksčio paslaugų kabinetas
11.	Telšių	Mažeikių rajono nakvynės namų Žemo slenksčio paslaugų kabinetas